

1995

ΛΟΓΟΣ ΑΠΑΓΓΕΛΘΕΙΣ

ΕΝ ΤΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΠΑΝΗΓΥΡΕΙ

τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

τῇ 9 Μαΐου 1871

ὑπὸ

τοῦ Μ. Λογοθέτου Κ. Σ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ Προέδρου.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1872.

ΤΥΠΟΙΣ Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ ΚΑΙ Σ.

ΛΟΓΟΣ ΑΠΑΓΓΕΛΘΕΙΣ

ΕΝ ΤΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΠΑΝΗΓΥΡΕΙ

τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

τῆ 9 Μαΐου 1871

ὑπὸ

τοῦ Μ. Λογοθέτου Κ. Σ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ *Προέδρου.*

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1872.

ΤΥΠΟΙΣ Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ ΚΑΙ Σ.

Κυρίες, Κύριοι,

« Μετά τὰς λεπτομερεῖς καὶ ἀκριβεῖς ἐκθέσεις τῶν κυρίων Κοσμητόρων, ἃς ὁ Σύλλογος πρό τριῶν ἡμερῶν ἠκροάσατο, οὐδὲν ἄλλο ὑπολείπεται δι' ἐμέ ἢ ν' ἀρυσθῶ ἐκεῖθεν καὶ παρουσιάσω ἐνώπιον τῆς ἐπιλέκτου ταύτης ὁμηγύρεως τινὰ τῶν κατὰ τὴν λήγουσαν συλλογικὴν περίοδον.

» Οὐδόλως προτίθεμαι νὰ περιγράψω τὴν ἀποφράδα τῆς κδ' Μαΐου ἡμέραν, ἀλλ' οὐδὲ δύναμαι· διότι ἀπὼν τότε τῆς Κωνσταντινουπόλεως αὐτοχρόνως σχεδὸν ἔμαθον τὴν τε παρ' ἀξίαν ἐκλογὴν μου ὡς προέδρου καὶ τὴν μετὰ δεκαπενθημερίαν καταστροφὴν τοῦ καθιδρύματος, ὕπερ ἀείποτε ἀπὸ καρδίας ἠγάπησα.

» Ἀλλὰ τί λέγω καταστροφήν; Ναι μὲν ἐξηφανίσθησαν τ' ἀρχεῖα τοῦ Συλλόγου, ἀπετεφρώθησαν ἢ βιβλιοθήκη, αἱ συλλογαί, πλὴν ὁ ζήλος τῶν μελῶν ἀνεφλέγετο ζωηρότερος, ἡ συμπάθεια τοῦ δημοσίου ἀνέθαλλεν ἀκραιότερα, οἷα σήμερον διατραινοῦται, μετὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἐκείνην κατάπτωσιν.

» Καθὼς ὁπόταν τις καταπέση αἰφνιδίως χαμαί, σπεύδει ἅμα συνελθὼν νὰ ἐρευνήσῃ, ἂν ὄλα τὰ μέλη αὐτοῦ εἰσι σῶα καὶ ἀκέραια, τοῦτο καὶ ὁ Σύλλογος ἀμέσως ἔπραξεν ἀπέναντι τῶν ἑαυτοῦ μελῶν· καὶ δὴ μετὰ ἔρευναν αὐστηρὰν καὶ ὄριμον σκέψιν προέβη, τῇ προτάσει τῆς τριμελοῦς οικονομικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν διαγραφὴν τὸ κατ' ἀρχὰς μὲν 97 μελῶν, εἶτα δὲ καὶ ἄλλων 23, ἅτινα πολλάκις προτραπέντα ἀπεποιήθησαν νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ πρὸς τὸν Σύλλογον καθήκοντα. Οὕτω δὲ περιορίσθη ὁ τῶν τακτικῶν μελῶν ἀριθμὸς εἰς 60, οἷς προσετέθησαν καὶ 14 κατὰ τὸ λῆγον ἔτος ἐκλεγέντα. Μέλη δ' ἀντεπιστέλλοντα προϋτάθησαν 13 κατὰ τὸ λῆγον ἔτος καὶ 17 ἐπίτιμα. Τῶν δ' ἐπιτίμων μελῶν ἡ μὲν Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ σ' δι' ἀνευφημίας καὶ ἀναστάσεως ἐκλεγείς ἀπεδέξατο φιλοφρόνως τὸ δίπλωμα, ὅπερ οἱ κοσμητόρες ἐν σώματι ἐνεχείρισαν τῇ Α. Θ. Π., ὁ δ' ἐν Ρώμῃ Révérend Père Secchi, ἡ ἐν Φλωρεντίᾳ κυρία Princesse Hélène Massalsky (Dora d'Istria), ὁ ἐν E-

dimbourg κ. Blackie, ὁ ἐν New Cambridge τῆς Ἀμερικῆς κ. Louis Agassiz, οἱ ἐν Βερολίῳ κ. κ. Gustave Droysen, Carl Richard Lepsius, Carl Virchow, Frid. Mullach, οἱ ἐν Ἰένῃ κ. κ. Conrad Bursian, Bernhard Schmidt, Const. Wilhelm Moritz Schmidt, ὁ ἐν Καϊνιξβέργῃ κ. Carl Hopf, οἱ ἐν Μονάχῳ κ. κ. Leonhard Spengel, W. Christ, ὁ ἐν Nancy κ. baron Guerrier de Dumast, καὶ ὁ ἐν Ἀθήναις κ. Ἰωάννης Σοῦτσος προταθέντες κατὰ τὰ νενομισμένα ἐγένοντο παραδεκτοὶ παρὰ τοῦ Συλλόγου παμψηφεῖ.

» Ἐπειδὴ δὲ κατάλογος ἀνελλιπῆς τῶν ἀπὸ τοῦ 1865 μέχρι τοῦ 1870 ἐκλεγέντων ἐπιτίμων, ἀντεπιστελλόντων καὶ τακτικῶν μελῶν δὲν ἐσώζετο, πρὸς ἀκριβῆ τοῦ μητρώου σύνταξιν ὠνόμασεν ὁ Σύλλογος ἐπιτροπὴν, ἧς ἡ τελειωτικὴ ἐργασία προσδοκᾶται προσεχῶς.

» Ἄλλ' εἰς τὰ ἐκλεγόμενα μέλη ἔδει νὰ πέμπηται καὶ ἀντίτυπον τοῦ κανονισμοῦ, ἐντελεστέρου τοῦ κατακαέντος· ἐφ' ᾧ καὶ κατεγίνετο ἡ πενταμελὴς ἐπιτροπὴ, ἣτις ἐκ τῆς πείρας τοῦ παρελθόντος ὀδηγούμενη καὶ τὸν κύκλον τοῦ Συλλόγου εὐρύνουσα καὶ ἄλλων ἐπιστημονικῶν καθιδρυμάτων διοργανισμοὺς ὑπ' ᾧσιν λαμβάνουσα προήγετο περὶ τὴν σύνθεσιν σχεδίου κανονισμοῦ, ὅπερ ἐκτυπωθὲν διενεμήθη πρὸς ἅπαντα τὰ ἐν Κ/πόλει μέλη τοῦ Συλλόγου· ταῦτα δὲ συνελθόντα ἐπὶ ἑξ' ἐπανειλημμένας ἐκ-

τάκτους συνεδριάσεις συνεζήτησαν και μετά τινος τροποποιήσεις έπεψήφισαν τὰ 53 άρθρα του νέου κανονισμού, δι' ὧν καθιεροῦνται ἡ τῶν θρησκευτικῶν συζητήσεων ἀπαγόρευσις ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ, ἡ μέριμνα τοῦ Συλλόγου περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς σχολείων, ἡ διαίρεσις αὐτοῦ εἰς τμήματα, ἡ σύνταξις προϋπολογισμοῦ, ἐν γένει δὲ ἡ ἐπὶ τὸ βέλτιον ἡμῶν διαρρύθμισις.

» Πρὸς ἐξασφάλισιν δὲ τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ ἐπέσπευδεν ὁ Σύλλογος τὴν ἀνίδρυσιν οἰκοδομῆς, ὑπὲρ ἧς πολλαὶ ἤδη συνδρομαὶ ἀπὸ τοῦ 1867 ὑπεγράφησαν. Τούτων αἱ μὲν 265 ὀθωμανικαὶ λίραι εἶχον πρότερον εἰσπραχθῆ δια τῆς Γενικῆς Ἑταιρίας, τὸ δὲ λῆγον ἔτος εἰσέπραξεν ἡ ἐπὶ τοῦ κτιρίου ἐπιτροπὴ λίρας ὀθωμανικὰς 984 παρὰ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κ. κ. Γρηγορίου τοῦ Σ', τῶν σεβασμίων μητροπολιτῶν Κυζίκου κ. Νικοδήμου, Νικαίας κ. Ἰωαννικίου, Δέρκων κ. Νεοφύτου, Δράμας κ. Ἀγαθαγγέλου καὶ Λαρίσσης κ. Δωροθέου, τῆς Γενικῆς Ἑταιρίας, τοῦ Χρηστάκη ἐφένδη Ζωγράφου καὶ τῶν κυρίων Ζ. Στεφάνοβικ, Γ. Ζαρίφη, Σ. Σκουλούδη, Ν. Ἀκάτου, Κ. Καραπάνου, Γ. Κορωνιοῦ καὶ Θ. Γιαννάρου. Ὅλα δὲ τὰ δια τὰ κτίριον εἰσπραχθέντα ποσὰ μετατραπέντα εἰς γραμμάτια τῆς Γενικῆς Ἑταιρίας παρακατετέθησαν παρ' αὐτῆς, μένοντα, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου, ἀνέπαφα, ἕως οὗ καὶ ἄλλα ἐκ τῶν ἐγγραφέντων χρημάτων εἰσπραχθῶσι,

τ' ἀπαιτούμενα πρὸς ἑναρξιν τῆς ἀνοικοδομησεως· περὶ δὲ γηπέδου ἐσκέψατο ἡ ἐπιτροπὴ, ὅπως προσκλήσῃται αὐτὸ δωρεάν.

» Μέχρις οὗ δὲ ἴδη ἀνατέλλουσαν τὴν εὐκταίαν ἐκείνην ἡμέραν τῆς ἀνεγέρσεως ἰδιοκτητοῦ οἰκοδομῆς, ὑπεχρεώθη ὁ Σύλλογος ἵνα παραδεχθῆ εὐγνωμόνως τὴν εὐγενῆ φιλοξενίαν, ἣν ἐχορήγησαν αὐτῷ δίμηνον μὲν ἡ ἐν Γαλατᾷ ἐλληνικῆ Σχολῇ, ἐξάμηνον δὲ ἡ αὐτοκρατορικῆ τῆς Ἰατρικῆς Ἑταιρία, τετράμηνον δὲ ἡ Σχολὴ τῆς Παναγίας ἐν Περαιᾷ.

» Ἀλλαχόθεν δ' ἄλλαι οὐχ ἥττον εὐεργεσίαι εἴτε ἀμέσως εἰς τὸν Σύλλογον ἐπεδαφιλεύοντο εἴτε διὰ τοῦ Συλλόγου εἰς παντοῖα κοινωφελῆ ἔργα. Οὕτω κατὰ χρονολογικὴν τάξιν ὁ μὲν ἐν Ἀθήναις πρὸς διάδοσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων Σύλλογος ἔπεμπεν ἡμῖν διςχίλια φράγκα, ἡ δὲ Association pour l'encouragement des études grecques en France παρεχώρει τῷ Συλλόγῳ διὰ τοῦ ἱατροῦ κ. Ἡρ. Βασιιάδου τὸ ἀντίτιμον τῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰσπραχθησομένων συνδρομῶν αὐτῆς, τὸ δ' Ἀθηνησι Πανεπιστήμιον δεκαεξιχιλιόδραχμον δώρημα ἔκτακτον ἐδώρειτο πρὸς τὸν καθ' ἡμᾶς Σύλλογον, ὁ δὲ κ. Ζ. Ἀλεξανδρίδης ἐχορήγει τῷ ταμείῳ 17 λίρας ὀθωμανικὰς, οἱ δ' ἐν Κερασούντι ἀδελφοὶ Κωνσταντινίδαι ἀφιέρουν διακόσια φράγκα ἑτησίως πρὸς διάσωσιν τῶν ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν ἐθνικῶν μνημείων, ἐν ᾧ ὁ Χρη-

στάκη ἐφένδης Ζωγράφος 500 μὲν φράγκα εἰς τὸ τοῦ Συλλόγου ἀναγνωστήριον, 200 δὲ λίρας ὀθωμανικὰς ἐτησίως πρὸς διάδοσιν τῆς παιδείας κατὰ τὴν Ἀνατολήν. Οἱ γενναῖοι οὗτοι δωρηταί, παντὸς ἐπαίνου ὑπέρτεροι, τὴν βαθυτέραν εὐγνωμοσύνην τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου προσεκτήσαντο δικαίως.

» Ὅπως δ' ἀνταποκριθῆ πρὸς τὴν τοῦ κοινοῦ ἐμπιστοσύνην ὁ Σύλλογος, ἐνεκαίνιαζε, κατὰ τὰς εἰσηγήσεις τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς, νέαν τάξιν εἰς τὴν ταμιακὴν αὐτοῦ διαχείρισιν, ἐνέδυσεν εἰς τραπεζιτικὰ γραμμᾶτια τὰ ἐν τῷ ταμείῳ αὐτοῦ χρήματα, ἅπερ καὶ τῷ ἀπέφερον τόκον 110 λιρῶν ὀθωμανικῶν, ἐπέσπευδε τὴν εἰσπραξίν τῶν ὀφειλομένων συνδρομῶν, ὅπως μὴ εὗρεθῆ πάλιν εἰς θέσιν δυσάρεστον ἀπέναντι τῶν μελῶν, ἀπέτιε τὸ ἔλλειμμα 118 λιρῶν ὀθωμανικῶν τῆς παρελθούσης διαχειρίσεως, ἐξησφάλιζε τὸ ἀπαραβίαστον τῶν παρ' αὐτῷ παρακαταθηκῶν τῶν εἰς διαγωνίσματα κλπ. προωρισμένων καὶ δὴ μετὰ τὰς ἐτησίους δαπάνας καὶ τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ, ἐκέκτητο ἐν τέλει τοῦ ἔτους περιουσίαν λιρῶν ὀθωμανικῶν 1250 μὲν διὰ τὸ κτίριον, 530 δὲ εἰς παρακαταθήκας καὶ 320 περίσσευμα, ἐκτὸς τῶν 600 εἰκοσαφράγκων, ἀξίας τῶν δι' ἐκποίησιν 600 τευχῶν τοῦ Περιοδικοῦ.

» Τοιούτων δὲ βάσεων τιθεμένων, ὁ Σύλλογος περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο, ἵνα αἱ τακτικαὶ αὐτοῦ

συνεδριάσεις, εἰς ἃς προσήρχετο καὶ τὸ δημόσιον, περιβάλλωνται μὲν διὰ τῆς εὐπρεπείας ἐκείνης τῆς ἀρμοζούσης εἰς σοβαρὸν καὶ ἐπιστημονικὸν καθίδρυμα, παρέχῃσι δὲ ὕλην ἀξίαν τῆς κοινῆς προσδοκίας.

» Κατὰ τὰς 14 τοίνυν τακτικὰς συνεδριάσεις, πλὴν τῶν 13 ἐκτάκτων, καὶ ποικιλία περὶ τ' ἀναγνώσματα καὶ σπουδαιότης περὶ τὰς συζητήσεις διεκρίνετο. Διεκοινώθη μὲν ὡς ἀπαρχή, κατὰ μετὰφρασιν τοῦ κ. Γ. Βαφειάδου, ἡ τῆς πριγγιπέσσης Dora d'Istria, μέλους ἐπιτίμου τοῦ καθ' ἡμᾶς Συλλόγου, «Περὶ τῆς Ῥαμαῦάνας ἢ τῆς Ἰνδικῆς ἐποποιίας» πραγματεία· ἀνεπτύχθη δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Στεφ. Κ. Καραθεοδωρῆ ἡ «τῆς Ῥωσικῆς φιλολογίας ἱστορία» ἀπὸ Ἀντιόχου τοῦ Καντεμήρου μέχρι τοῦ Μιχαήλ Λερμούτση καὶ ἀπὸ τοῦ Καραμζίνου μέχρι τοῦ Γογόλ· ὑπεστηρίχθη δὲ ὑπὸ μὲν τοῦ κ. Γεωργίου Ἀριστάρχου ἡ γνώμη, ὅτι οἱ Ἄραβες μετέφρασαν κατ' εὐθεῖαν ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ τοὺς ἑλληνας συγγραφεῖς, ὑπὸ δὲ τοῦ κ. Δ. Ράτζη ἡ ἔμμεσος αὐτῶν διὰ τῆς χαλδαϊκῆς καὶ συριακῆς μεταγλώττισις· ἀνεκοινώθη δὲ ἡ τοῦ κ. Γ. Παπαδοπούλου, ἐπιτίμου μέλους τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, «Περὶ μακεδονικῶν ἐπιγραφῶν» ἐπιστολιμαία διατριβή· ἀνεγνώσθησαν ἔτι δύο πραγματεῖαι ἀντεπιστελλόντων μελῶν, ἡ μὲν «Περὶ Ἀμάστριος» τοῦ κ. Henri Abrami, ἡ δὲ «Περὶ Ἀπαμείας» τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου. Πρὸς

τούτοις δὲ ὠμίλησεν ὁ κ. Dr Déthier «Περὶ Κριτοβούλου», συγγράψαντος τὸν βίον Μωάμεθ τοῦ Β', ὡς καὶ περὶ τοῦ ὀχυρωματικοῦ συστήματος τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ μάλιστα περὶ Ἀνθεμίου τοῦ μηχανικοῦ προεισαγωγικῶς εἰς τὸ ἀνάγνωσμα «Περὶ τῶν ὑδραγωγείων δι' ὧν ἐάλω τὸ Βυζάντιον ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ Β' τοῦ Ῥινοτμήτου καὶ ὑπὸ Μιχαήλ τοῦ Παλαιολόγου». Εἰς ἄλλον κύκλον ἰδεῶν ὁ κ. Ἀθ. Βερναρδάκης ἐπραγματεύθη «Περὶ τῶν ὀνομάτων καὶ τῆς καταγωγῆς τῶν νομισμάτων» ἔτι δὲ «Περὶ τῆς ποσότητος τῶν πολυτίμων μετάλλων ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν». Ἐκ δὲ τοῦ «Περὶ πολιτισμοῦ τῶν Ἀράβων» ἀνεκδότου αὐτοῦ δοκιμίου, ὁ κ. Γεώργιος Ἀριστάρχης ἐκοινοποίησε τὸ «Περὶ ὀρυκτολογίας παρὰ τοῖς Ἀραβί» κεφάλαιον.

» Ἐν ᾧ δὲ συζητήσεις παρηκολούθουν τ' ἀνωτέρω ἀναγνώσματα πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον παρέχουσαι, ἢ ἀλληλογραφία τοῦ Συλλόγου ὅλον ἐπεξετείνετο· πληροφῶραι μὲν ἐζητοῦντο παρὰ τῶν ἀντεπιστελλόντων μελῶν περὶ τῶν ἐπιτοπίων ἐπιγραφῶν, γλωσσικῶν μνημείων καὶ τῶν τοιούτων· εἰς σχέσεις δ' ἐτίθετο συνεχεῖς ὁ ἐν Κ/πόλει ἐλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος μετὰ τῶν κατὰ τὴν Ἀνατολὴν συλλόγων καὶ λεσχῶν· εἰς δὲ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἐν Wurtzbourg ἀνθρωπολογικῆς ἐταιρίας ὁ καθ' ἡμᾶς Σύλλογος ἀνταπεκρίνετο διὰ συστά-

σεως εἰδικῆς τετραμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἧς ἡ ἔκθεσις ἤδη παρεσκευάσθη· καί, συνελόντι φάναι, κατὰ τὴν λήγουσαν περίοδον ἐπεστάλησαν καὶ ἐλήφθησαν περὶ τὰς χιλιάς ἐπιστολὰς ὑποθάλπουσαι τὸν ζῆλον τῶν μελῶν. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ συνεκροτοῦντο βαθμηδὸν αὖθις τὰ ἀρχεῖα ἐκ τε τῶν νέων ἀναγνωσμάτων καὶ λοιπῶν ἐγγράφων ὡς καὶ παλαιότερων τινῶν, ἅπερ εἶχον διασωθῆ παρὰ τισὶ μέλεσιν. Οὕτως ἀνευρέθη παρ' ἐλπίδα καὶ αὐτόγραφον τῆς Α. Ὑ. τοῦ Μεγάλου Βεζύρου τιμῶν οὐχ ἦττον τὸν γράψαντα ἢ τὸ σῶμα πρὸς ὃ ἀπευθύνεται.

» Ἀλλὰ καὶ ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Συλλόγου ἐκ τῆς τέφρας ἀναγεννᾶται, χάρις εἰς τὰς προσφοράς τῆς πριγκιπέσσης Δώρας Ἰστριάδος, τῆς κυρίας Α. Καραθεοδωρῆ, τῶν συλλόγων Βύρωνος καὶ Παρνασσοῦ, τῆς Α. Ἐ. τοῦ κ. Ἀ. Ρ. Ῥαγκαβῆ, τῶν κ. κ. Ν. Δραγούμη, Κ. Καλλιᾶδου, Ἀ. Βερναρδάκη, Κ. Σάθα, κλπ. ὧν τὰ ὀνόματα εὐγνωμόνως ἀνεγράφησαν χρονολογικῶς μετὰ τοῦ τίτλου τῶν συγγραμμάτων εἰς ἐπὶ τούτῳ βιβλίον προσφορῶν. Ἐνταῦθα δὲ τοῦ λόγου προϊόντος, πῶς δυνάμεθα νὰ παρασιωπήσωμεν εἴτε τὴν ὑπόσχεσιν ἣν αὐθορμήτως ἔδωκεν ἡμῖν τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν περὶ τῆς προσεχοῦς ἀποστολῆς ἐκ τῶν διπλῶν τῆς τε πανεπιστημιακῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης, εἴτε τὸ προσδοκώμενον εὐάρεστον ἀποτέλεσμα ἐκ τῆς

ληφθείσης παρὰ τοῦ Συλλόγου ἀποφάσεως τοῦ ν' ἀπευθύνῃ ἐγκυκλίους εἰς Ἀκαδημίαν, Πανεπιστήμια, σοφοὺς ἄνδρας, ἐκδότας βιβλίων, ἀναγγέλλων μὲν τὴν καταστροφὴν τῆς παρ' ἡμῖν βιβλιοθήκης, ἀναπτύσσων δὲ τὸν σκοπὸν αὐτῆς, ὅτι δηλαδὴ χρησιμεύει αὕτη οὐχὶ διὰ τὰ μέλη ἀποκλειστικῶς ἀλλὰ γενικῶς διὰ τὸ δημόσιον καὶ τοῦτο μάλιστα ἐν μεγαλουπόλει, ἐνθα ἐπαισητοτέρα ἢ σπάνις βιβλίων καὶ βιβλιοθηκῶν ὁσημέραι καθίσταται.

» Εἰς τὴν βιβλιοθήκην δὲ προσηρητημένον ἐστὶ τὸ τοῦ Συλλόγου ἀναγνωστήριον, εἰς ὃ δωρεὰν πέμπονται ἢ τε ξυνωρὶς τῶν τεργεσταίων φύλλων καὶ πολλὰ τῶν τῆς Ἑλλάδος ὡς καὶ τὸ σύνολον τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐφημερίδων. Πρὸς ταύτας δὲ ἰδίως ἐτήσιον φόρον εὐγνωμοσύνης ἀποτίει σήμερον ὁ Σύλλογος, ἀνθ' ὧν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀγωνίζονται, δημοσιεύουσαι μὲν ἀμισθὶ ἀγγελίας, προγράμματα καὶ εἴ τι ἕτερον, ἐμψυχοῦσαι δ' αὐτὸν εἰς τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω πορείαν.

» Πλὴν τῶν βιβλίων καὶ τῶν ἐφημερίδων, προσηνέχθησαν εἰς τὰς ἡμετέρας Συλλογὰς ἐπισήμων μὲν ἐγγράφων τῆς ἐν Τραπεζοῦντι Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου ἀντίγραφα ὑπὸ τοῦ κ. Σάββα Ἰωαννίδου, ἐπιγραφῶν δὲ πανομοιότυπα ὑπὸ τοῦ Révérend Père Curtis, ἀρχαίων δὲ μνημείων φωτογραφήματα μὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Φιλιππουπόλει κ. Βλασ. Σκορδέλη, ἀπεικονίσματα δὲ

ὑπὸ τοῦ κ. Η. Abrami, χαλκογραφήματα δὲ ὑπὸ τοῦ κ. D^r. Déthier.

» Εἰς ἀντάλλαγμα δὲ τοσούτων καὶ τηλικούτων συμπαθείας ἐνδείξεων, τί ἔπραττεν ὁ Σύλλογος; τί δὲ τὰ μέλη αὐτοῦ εἰργάζοντο;

» Ἐφρόντιζε, Κυρίαὶ καὶ Κύριοι, ὁ Σύλλογος ὅπως ἐγγράφως προσκαλέσῃ τοὺς προσφιλεστέρους τῷ φιλομαθεῖ ἀκροατηρίῳ ἀγορητὰς ὅπως ἀποδυθῶσιν εἰς τὸ στάδιον τῶν δημοσίων διαλέξεων, αἵτινες ἀρξάμενοι τῇ γ' Ἰανουαρίου 1871 ὑπὸ τὴν φιλόξενον στέγην τῆς Σχολῆς, ἐνθα νῦν συνηθροίσθημεν, διήρκεσαν ἐπὶ μῆνας τέσσαρας. Ἐκ δὲ τῶν 25 δημοσίων διαλέξεων ἑπτὰ μὲν ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ κ. Ἡρ. Βασιιάδου αἱ μὲν « Περὶ τῶν ἀρετῶν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων » αἱ δὲ « Περὶ τῆς προαμηρικῆς καὶ τῆς καθ' Ὀμηρον ἐποχῆς » ὡς καὶ « Περὶ συγκρίσεως τῆς Ἰλιάδος πρὸς τὸν Σαχ-ναμὲ τοῦ Φιρδεβσῆ », ἑπτὰ δ' ἐγένοντο « Περὶ Ὑγιεινῆς » ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Καραθεοδωρῆ, ἱατροῦ, τέσσαρες δὲ « Περὶ Γεωλογίας » ὑπὸ τῶν κκ. Ἰ. Σπαθάρη καὶ Ἀ. Τάγη, τρεῖς δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Ἀριστοκλέους, « Εἰσαγωγή εἰς τὴν Γενικὴν Ἱστορίαν » ἐπιγραφόμεναι, δύο δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀ. Βερναρδάκη, ὧν ἡ μὲν « Περὶ τῶν Ῥωμαίων ὑπὸ οἰκονομολογικὴν ἔποψιν », ἡ δὲ « Περὶ πολυτελείας », μία δὲ ὑπὸ τοῦ θεμιστοπόλου Κ. Δ. Μαλιάδου « Περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς στωϊκῆς φιλοσοφίας εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ Ῥω-

μαϊκού δικαίου» και ως επισφράγισμα μία υπό τῆς Α. Ἐξ. τοῦ κ. Ἀ. Ρ. Ράγκαβῆ, ἐπιτίμου μέλους τοῦ καθ' ἡμᾶς Συλλόγου, «Περὶ τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ θεάτρου».

» Ἐκτὸς δὲ τῶν 25 τούτων διαλέξεων, τὰ τοῦ Συλλόγου μέλη ἐδίδαξαν ἔτι 53 μαθήματα εἰς τὴν πλειάδα τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Λεσχῶν.

» Συνεννόησις δὲ τοῦ Συλλόγου μετὰ τῶν διαληφθεισῶν Λεσχῶν ἐπῆλθεν ὅπως ἀπὸ κοινῆς συντάσσεται κατ' ἔτος πρόγραμμα τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει δημοσίων διαλέξεων πρὸς σκοπιμώτερον καὶ πρακτικώτερον τέλος· διὸ καί, τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς ἐν Φαναρίῳ Λέσχης Μνημοσύνης, ὑπεγράφη σύμβασίς τις μετὰ τοῦ Συλλόγου καὶ τῶν Λεσχῶν Φαναρίου, Διπλοκιονίου, Ὑψωμαθείων καὶ Βλάχκας, εἰς ἣν καὶ αἱ λοιπαὶ δύνανται νὰ προσέλθωσι, καὶ ὁπόθεν πλεῖστα ὅσα καλὰ καὶ ἀγαθὰ προσιωζονται.

» Οὐχὶ δ' ἐλάττονα προσδοκῶνται ἀποτελέσματα ἐκ τῶν διαγωνισμάτων Εὐγενείου, Ζωγραφείου καὶ Συμβουλιδείου. Ἐπειδὴ δέ, καίτοι προκηρυττόμενα ταῦτα ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν, οὐδόπως ἐβραβεύοντο, ἐλλείψει μαχητῶν, ὁ Σύλλογος, προτάσει τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τούτῳ διορισθείσης, παρεδέξατο τὴν τροποποίησιν αὐτῶν· ἀφελὼν δ' εἴτι ἀνάγεται εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν γεωγραφίαν, ἅτε δὴ ἀπαιτούσας γνώσεις εἰδικᾶς ἄλλας τε καὶ ξένων γλωσσῶν καὶ βιβλιοθήκας πλουσίας ἀνυπάρχτους μάλι-

στα ἐν ταῖς περιγραπτέαις ἐπαρχίαις, περιώρισε τὸ θέμα εἰς ὅ,τι ἐθνικὸν κειμήλιον εἶτε περὶ τὰ ἔθιμα εἶτε περὶ τὴν γλῶσσαν ἐπιτοπίως διατηρεῖται, καὶ τούτου τὴν διάσωσιν ἐκ τῆς λήθης καὶ τὴν ἀντιπαράθεσιν πρὸς τὰ τῶν προγόνων τοῖς ἀγωνισθησομένοις ἀνέθετο. Ἐπὶ δὲ τῆς ἐν λόγῳ μετατροπῆς ἐζητήσατο καὶ τὴν συγκατάθεσιν τῶν ἀγωνοθετῶν· καὶ δὴ λαβὼν τὴν τοῦ Π. ἀρχιμανδρίτου Εὐγενίου τοῦ Ξηροποταμηνοῦ καὶ τὴν τοῦ Ἐ. Χρηστάκη ἐφένδη Ζωγράφου, ἔσπευσε νὰ δημοσιεύσῃ τὰ ἀπλοποιηθέντα προγράμματα διὰ τε τῶν ἐφημερίδων καὶ δι' ἐγκυκλίων, ἀναμένων καὶ τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἱατροῦ κ. Γ. Συμβουλίδου διὰ τὰ περαιτέρω.

» Καὶ ἄλλο διαγώνισμα ἔμενον ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἀνεκπλήρωτον τὸ τοῦ κ. Μενελάου Νεγρεπόντε. Δίκαιον δ' ὁ Σύλλογος ἠγάγατο ἵνα διαθέσῃ μὲν ἐφέτος, κατὰ τὴν ἀρχικὴν μετὰ τοῦ ἀγωνοθέτου συνεννόησιν, τὴν πρώτην δόσιν τῶν χρημάτων, ἣν εἶχε λάβει παρ' αὐτοῦ, ἀποταθῆ δὲ πρὸς τὸν ῥηθέντα κ. Μ. Νεγρεπόντε ὅπως βεβαιωθῆ ἂν καὶ τοῦ λοιποῦ μέλλῃ ἐτησίως διενεργεῖσθαι τὸ γόνιμον τοῦτο διαγώνισμα, οὗτινος θέλετε μετ' οὐ πολὺ ἀκροασθῆ τὴν ἔκθεσιν.

» Ἄλλ' ὅπερ ἀπησχόλησεν ἰδίᾳ κατὰ τὸ λήγον ἔτος τὰ τε πλεῖστα τῶν τοῦ Συλλόγου μελῶν καὶ τὴν Συντακτικὴν ἐπιτροπὴν ἣν ἡ τοῦ Περιοδοικοῦ ἔκδοσις. Προαπητεῖτο ἡ συλλογὴ

τῶν ἀπὸ τοῦ 1865 μέχρι τοῦ 1870 ἀναγνωσμάτων, λόγων, ἐκθέσεων καὶ πρακτικῶν τοῦ Συλλόγου, ὅπως ἀπαρτισθῆ ἔντεϋθεν ἴδιος τόμος συνενῶν τὸν ἡμιτελῆ μείναντα τρίτον πρὸς τὸν ἀκολούθως ἐκδοθησόμενον πέμπτον. Ἐπειδὴ δὲ οὐ μόνον τ' ἀρχεῖα τοῦ Συλλόγου κατεστράφησαν ἄρδην ἀλλὰ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς ἔπαθον, κατανοεῖ πᾶς τις προφανῶς τὰς ἐνυπαρχούσας δυσχερείας εἰς τὴν ἐξ ὑπαρχῆς ἀναπλήρωσιν πενταετοῦς τοῦ Συλλόγου γονίμου βίου, καὶ τοῦτο ἐντὸς ὀλίγων μόλις μηνῶν. Ὅπωςδὴποτε ὁ Δ' τόμος τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ εἶδε τέλος πάντων τὸ φῶς, ἀρξάμενης ἤδη τῆς διανομῆς αὐτοῦ εἰς τὰ τοῦ Συλλόγου μέλη, τὰς Λέσχας καὶ τὰς Σχολάς· καὶ ἡ μὲν τυπογραφικὴ αὐτοῦ ἐκτέλεσις ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸ φιλόκαλον καὶ φερέπονον τοῦ ἐκδότου κ. Ἰ. Βρετοῦ, ἡ δὲ τῶν πινάκων ἀκρίβεια εἰς τοὺς καλλιτέχνας κ. κ. Ζέλιτς καὶ Καροῦσον.

» Τοιαῦτα, Κυρίαὶ καὶ Κύριοι, τὰ ἔργα τῆς ληγούσης περιόδου. Εἰ μὲν ἄξια τῆς ὑμετέρας ἐπιδοκίμασίας, εὐχαριστήσατε τοὺς κοσμητόρας, δι' ὧν περιστοιχίσατε τὴν ἐμὴν ἀνικανότητα, τοὺς ἀντιπροέδρους κ. κ. Κ. Καλλιὰδην καὶ Κ. Καραπάνον, ὧν ὁ μὲν παρῶν πάντοτε εἰς τὰς συνεδριάσεις, τὰς τε τοῦ προεδρείου καὶ τὰς τοῦ Συλλόγου, διηκόλυνε τὰ πολυπλοκώτερα ζητήματα, ὁ δ' ἐνησχολεῖτο μάλιστα εἰς τὰ

τοῦ κτιρίου, δικαίως θεωρῶν αὐτὸ ζήτημα ζωτικὸν διὰ τὸν Σύλλογον· εὐχαριστήσατε τοὺς γραμματεῖς τὸν τε γενικὸν κ. Γ. Χασιώτην καὶ τὸν εἰδικὸν κ. Ν. Τσιγαρᾶν, ὧν ὁ μὲν ἔγραψεν ὅσας οἱ πρὸ αὐτοῦ ἐν διαστήματι ἐννέα ἐτῶν ἐπιστολάς, ὁ δὲ πρότυπον ἐγένετο ἀξιομίμητον εἰδικοῦ γραμματέως, ἀμφοτέρω δὲ προφρόνως παρέσχον ἀρωγὴν εἰς πᾶσαν ἄλλην κατεπεύγουσαν τοῦ Συλλόγου ἐργασίαν· εὐχαριστήσατε τὸν ταμίαν κ. Ζ. Ἀλεξανδρίδην, ὅστις παραλαβὼν τὸ ταμεῖον ἔχον ἔλλειμμα 118 λιρῶν ἐγκαταλείπει περιουσίαν τοῦ Συλλόγου ὑπὲρ τὰς 2000 λίρας ὀθωμανικὰς· εὐχαριστήσατε τὸν βιβλιοθηκᾶριον κ. Ἀλ. Μαυρογένην, ὅστις ἔθετο τὰς βάσεις ἐπιστημονικῆς τῶν βιβλίων ταξινομήσεως· εὐχαριστήσατε τὴν οἰκονομικὴν ἐπιτροπὴν, τὴν ἐπὶ τῶν δημοσίων διαλέξεων, τὴν ἀνθρωπολογικὴν καὶ τοὺς περὶ τὸν πρόεδρον ἐργασθέντας σοφοὺς καὶ σπουδαίους ἀνδρας. Εἰ δέ τι πλημμελὲς ἐγένετο καὶ ἀτελὲς ὑπελείφθη, τοῦτο ἀπόδοτε, Κυρίαὶ καὶ Κύριοι, εἰς τὴν ἐμὴν ἀδυναμίαν, ἧς ἀνακούφισμα ἔσεται πολῦτιμον ἢ ὑμετέρα ἐπιείκεια καὶ ἀνοχή.

Il presente è un documento personale e non
deve essere distribuito o copiato senza
il permesso scritto dell'Autore. È vietata
la ristampa o l'uso non autorizzato.
Tutti i diritti sono riservati.

 **SISMANOGLIO
MEGARÒ**

SISMANOGLIO
MEGARD